

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шлани. 504-060.
143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, фран-
ції, Голландії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. н.
— в усіх інших краях по
7-50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-25.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІН.
СТРАШІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

У справі Національного Конгресу.

Комунікат другої конференції Підготовчого Комітету для справ Українського Національного Конгресу.

В днях 15. до 16. червня 1935 р. відбулася друга конференція Підготовчого Конгресового Комітету. Представники львівського і закордонних відділів Підготовчого Конгрес. Комітету зложили звіти з діяльності обох відділів. Одногосно стверджено, що підготовча праця правильно поступає наперед. Передискутовано проект статуту Українського Національного Комітету в першому читанні і вирішено, що остаточне його зредагування наступить по порозумінні з організаціями, які належать до Підготовчого Конгресового Комітету. Устійнено головні точки конгресового маніфесту і доручено обом відділам скласти остаточний проект. Передискутовано програмовий зміст Всеукраїнського Національного Конгресу, намічено головні теми рефератів та затверджено відповідні комісії для їх підготовки. Устійнено пре-

лімінарний денний порядок нарад Всеукраїнського Національного Конгресу та спосіб його організації. Принято заяви нових організацій з Європи та зпоза Океану, які підписали платформу Всеукраїнського Національного Конгресу, прийнято першою конференцією, та устійнено доповнений склад Підготовчого Конгресового Комітету. Передискутовано й вирішено низку біжучих справ. Ідучи на зустріч домаганням різних організацій, особливо закордонських, вирішено пересунути термін скликання Всеукраїнського Національного Конгресу на початок 1936 року. Одногосно вирішено, що Всеукраїнський Національний Конгрес має відбуватися у Швейцарії; однак колиб з фінансових причин це було неможливе, то в іншій нейтральній державі центральної Європи.

Свято закінчення академічного року в Богословській Академії.

У понеділок 17. червня ц. р. другого дня Зелених Свят відбулося свято закінчення академічного року в греко-католицькій Богословській Академії, яке відсвятковано разом з празником церкви св. Духа. З цієї нагоди відправив архієрейську Службу Божу Пресвященний Кир Николай; глибоко обдуману проповідь виголосив з великим темпераментом Високопреосвященний Митрополит Андрей, який хоч недужий, прибув до церкви св. Духа на це свято.

Після Богослуження відбувся спільний обід,

на якому виголосив тост у честь приїзних архієреїв о. ректор зітрат Сліпий. Він пригадав у промові, що цього року святкуватимемо 70-ліття уродин і 35-ліття митрополитування Високопреосвященого Кир Андрея. Відповідав Пресвященний Кир Николай.

По обіді відбулася спільна фотографія обох архієреїв, професорського збору і всіх питомців. Ціле свято пройшло дуже культурно і важило в усіх учасників незатерте враження.

Новий політичний атентат у ССРСР.

БЕРЛІН, 18. 6. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви: У Новоросійську вбили одного з найстарших членів партії Авто-

нова провідника місцевої ради. Це нове збивство на політичному тлі викликало велике враження у ССРСР. Справників убивства не схопили.

Франція проти німецьких зброєнь на морі.

ЛОНДОН, 18. 6. ПАТ. Французький амбасадор у Львондоні Корбен вручить нині британському міністрові закордонних справ ноту в відповідь Франції у справі домагань Німеччини щодо зброєнь на морі. Франція вважає збільшення німецької флотії до 35 прц. містоти британської флотії гіршим об'ємом для сусідів Німеччини в Європі. На думку Франції припущення Німеччини права збудувати флоту у висоті 35 прц. містоти британської флотії зхитає рівновагу, яку створили великі держави. Франція ставить-ся до обмежень морських зброєнь згідно з постановами договору й одночасно аалипає собі війну руку у справі розбудови морської флотії.

Нота підкреслює звязок між зброєнями на суші, на морі і в повітрі так, як це означила розбійна конференція. Вкінці Франція заявляє, що агодиться на дозброєння Німеччини під умовиною, що Німеччина приступить до зброї організації безпеки, як про це кається у заяві з дня 11. грудня 1932 р. Описла нота пригдує спільне становиче Франції і В. Британії, висловлене в лондонській заяві з дня 3. лютого ц. р. і в рішеннях у Стрезі та висказує надію, що цих постанов не захитає рішення Німеччини дозброїтись на морі. Ця справа торкається усіх держав, які підписали версайський договір.

Нова організація Найри.

ВАШИНГТОН, 18. 6. ПАТ. Дня 17. червня ц. р. уконституувалась нова організація Найри на основі розпорядку през. Рузвельта. Як відомо, записаний суд Злучених Держав осудив тільки деякі кодекси Найри. Постачови, яких не заторгував присуд найвищого суду, зібрано в окремий закон. Цей закон прийняв уже конгрес. Обиронні кодекси Найри будуть обов'язувати до 1. квітня 1936 р.

През. Рузвельт призначив тимчасовим адмі-

Тайний договір між Німеччиною і Румунією.

Французька преса пише, що Німеччина і Румунія підписали тайний договір, який є складовою частиною торговельного німецько-румунського трітатату. На основі цього договору Румунія виарендувала Німеччині всі свої нафтові терени на довгі роки. Зате Німеччина виплатила Румунії велику 100 мільонів марок зачету за цю аренду. Крім того німецькі банки придбали більшість акцій румунських банкових уста-

нов, щоб Німеччина могла мати великий вплив на господарку Румунії. З цього приводу мін. Ляваль гостро накинувся на мін. Тітулеску, який заявив, що договір підписали без його згоди. Однчасно додав, що рішуче не згодиться на ратифікацію цього договору.

До цього договору долів сні мін. д-ра Шахта, який постійно перебував у Букарешті

Вакації чи відпустка

буде для Вас відпочинком і приємністю тільки тоді, якщо обезпечите своє мешкання від крадежі з вломом — в одиночному українському

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“, у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Тихий ювілей

поважної установи.

З НАГОДИ 30-ЛІТТЯ „ВЗАЇМНОЇ ПОМОЧІ УКРАЇНСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСТВА“.

I.

Тихо й непомітно зустрічає „Взаїмна Поміч Українського Вчителства“ 30-літній ювілей свого існування й своєї діяльності. „Учительське Слово“ (ч. 6. за червень 1935), орган ВПУВ, принесло коротеньку на 2 сторінки 8-ки згадку пера редактора Івана Ющинуна п. з. „Наше 30-ліття“, а в днях 18. і 19. червня 1935 р. відбується 30-ий Звичайний Загальний Збір членів ВПУВ у Львові, а саме 18. 6. конференція відпоручників Відділів (Комісія Матка) в домі „Української Бесіди“ при вул. Рутовського ч. 22 і 19. 6. властивий Загальний Збір в домі „Ремісничої Палати“ при Стрілецькій площі. Ось і все. А чейже тої міри установа ж ВПУВ, що гуртує в собі учителів молодого покоління і мала великий вплив на доцільність та інтензивність їхньої праці в школі й поза школою, заслугоє на те, щоби з нагоди її 30-ліття присвятити їй дещо більше уваги.

Вартість ВПУВ можна оцінити тільки тоді, якщо порівняти жахливі часи незavidного подожження українського вчителя перед 1905 роком, себто перед заснуванням ВПУВ і після того. Для орієнтації не завадить пригадати дещо з минулих літ.

Польська шляхетська більшість галицького сойму докладала всіх зусиль, щоби рівень освіти народних, а в першу чергу українських селянських мас як найбільше обнизити. Нпр. на соймовій шкільній анкеті в половині 1880 р. ставив граф Мечислав Рей такі домагання:

„Школи, навчальні програми й книжки повинні бути інші на селі, а інші для міст. Школи по селах повинні бути так подумані, щоби учні, що з них виходять, не мали охоти прощатися з селом. Навчальних програм не треба так складати, щоби в кожній злібішій дитині висилкувати охоту шукати іншої долі як у селянській хаті. Час шкільної науки в сільських народних школах повинен бути вкорочений, а вакації треба продовжити“.

Домагання д-ра Шуйського на тійже соймовій анкеті:

„Треба знизити літа обов'язкової науки в народній школі із шести до чотирьох літ, а також знизити вчительську кваліфікацію, бо існує по двох літах науки в семінарії встане для сільського народнього вчителя“.

Маршалок Зибікевич говорив у 1883 р.:

„Замість організувати етатові школи а етатовими учителями, треба закладати початкові школи, а яких вчитимуть особи без кваліфікації. В існуючих школах треба припинити побільшування числа вчителів“.

Граф Станіслав Тарновський писав у 1889 році:

„Виховувати вчительських кандидатів так, щоби народній вчитель був трошки більше освічений від свого брата-селянина, не виростає понад нього, не бажав кращого життя від нього, не відставав від нього“.

Павло Попель не стидався в 1889 р. ставити такі домагання:

„Ніхто не має права змушувати нарід до освіти. Шкільний обов'язок — це злочин! Наука не має бути безплатна й обов'язкова“.

В 1893 р. згідно з тими домаганнями розділено народні школи в Галичині на міські і сільські, а в 1906 р. заборонено міським школам приймати сільських дітей

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО Ч. 51.

Телефон 60-04.

ПКО. 303-681

порукає я л а с н і вироби найкращої якості

Пасту до взуття „Елегант“ терпентин.

Пасту до взуття „Елегант“ воскову

Пасту до підлоги „Французька маса“

Віск комбінований до підлоги

Васеліну до шкіри

Синку до білля

помадкову і короневу

Шварц до чоут. — Віск швейський. — Смола швейська.

1387

Якщо галицька шляхта так відноситься до народної освіти, то можна уявити собі, як ставилася вона до носіїв тієї освіти — українського народного вчителя. П'ятилітнім було держати його в страшний економічній нужді і в повній залежності не тільки від інспекторської волі, але й від діда, від віта-хруня, від жандарма, від громадського писаря, від панських офіціалів, від польського ксьондза, від москвофіла-священника і т. д. і т. д. Всі вони разом і кожний зокрема були панами життя і смерті нещасного українського вчителя, що не знав ні дня ні години, коли і за що його перенесуть або зовсім звільнять з посади.

Оскільки безоглядно поступали супроти свідомих ідейних вчителів, працівників на народній ниві, то плазунам і всіляким чорним типам жидів навіть неале.

Українські вчителі, не маючи власної організації, шукали захисту в Українському Педагогічному Товаристві (теперішній Рідній Школі) та в „Товаристві Педагогічній“ (пізніше Польський Т-ві Пед). Поміч У. П. Т. мала в тих часах характер більше філантропійний, ніж станово оборонний, а польське „Т-во Пед.“ скермовувало увагу тодішнього учительства в бік педагогічних зацікавлень і тим самим відвертало увагу від сутніх справ.

Хоча галицькі верховоди вживали всіх засобів, щоб понизити інтелектуальний рівень учителя, щоб його суспільно здеморалізувати і національно здеправувати, — це вдалося тільки частинно. Бо серед українського учительства не бракувало людей великого ума й серця, непоправних ентузіастів й оптимістів, що працювали з одушевленням і пожертвуванням не тільки в школі, але й поза школою. Бракувало тільки об'єднання усіх тих позитивних, творчих сил в організаційній формі.

Почини до заснування професійної організації українського вчителя дав „Промінь“, орган українського вчителя, що від початку 1904 року виходив у Вашківцях над Черемошем на Буковині і був речником не тільки буковинського вчителя, але передовсім учительства галицького. Річ ясна — до такого великого діла треба було відповідно підготувати ґрунт, треба було створити відповідне ідеологічне й психічне підґрунтя. Цей ґрунт підготував „Промінь“ низкою статей, дописів і доброзичливих полемік. Впродовж пів року, отже в розмірно короткому часі — удалося „Проміневі“ здобути в самій Галичині поверх 1.500 передплатників серед українського вчителя і тим самим ідеологічно об'єднати їх для великої мети.

В ч. 13. „Проміня“ з 1. липня 1904 р. появляється вже „Відозва до Впов. Товаришів Учителів Русинів в Галичині і Буковині“, яка скликає перше віче українського вчителя на 18. липня 1904 р. до Львова. Віче відбулося при участі 1.392 учителів і закінчилося маніфестаційним походом до ринку перед домом „Просвіти“, де вічевики відспівали патріотичні пісні і розійшлися спокійно додів. Резолюції, що їх винесло й одностайно ухвалило віче (зі поділом шкільної адміністрації на польську й українську, проти переносування та звільнювання з посад укр. учителів, за поверненням учителів-заточених, за українізацією народних, середніх шкіл і учит. семінарій та заснуванням укр. університету, за введення укр. мови у внутрішньому урядуванні і т. п.) держали в рішучій, але дуже поважній формі. Та найважливіше: віче ухвалило заснувати професійну організацію українського вчителя і вибрало статуту комісію, а „Промінь“ признало своїм органом. Таким чином „Промінь“ став „організаційним промотором буковинського й галицького українського народного вчителя“.

Не дивлячись на інтенсивну працю статуту. комісії згодом після р. ч.ч. можна було зреалізувати організаційні постанови. Перші загальні збори „Взаємної Помочі Галицьких Учителів і Учительок“ відбулися 28. серпня 1905 р.

*) Ювілейна книга „ВПУВ 1905—1930“ стор. 27.

Такий був почин професійної організації українського вчителя: ВПУВ, що таку велику роллю відіграла не тільки в житті самого українського вчителя, але посередньо також в житті цілого українського народу і в безправних, беззаконних, заляканих, поневіряних чужини й недоцінюваних та часто-густо й лежоважених своїми розпорощених одиниць повстала тишина армія зорганізованого, свідомого вчителя, що викликає пошану у своїх і чужих.

Українське вчителяство дало наглядний доказ, що має організаційний зміст, має великі засоби моральних цінностей, а що найважливіше, провідну ідею, яка велить не застелюватися в кастовості і творити якийсь специфічний учительське гето, але мати постійний і живий зв'язок із загально-національним життям. „Від нас залежить майбутність і частина нашого народу, — від народу залежить наша доля!“ Це гасло було до-роговаком перших піонерів-каменярів ВПУВ і цим гаслом вони перемогли.

А праця серед народу й для народу? Тиха, постійна і багата в успіхи праця учителя, хоча не криклива, але свідна на кожному кроці. Прямом не було читальні, кооперативи, чи молочарні, чи важнішого підприємства, щоб український учитель не піддав ініціативі, чи не був членом виділу або й поза виділом душею товариства чи організації. Ба не тільки в місцевих і повітових товариствах працює учительство, але й у центральних установах, як „Просвіта“, „Рідна Школа“, „Сільський Господар“, „Маслосоюз“, і т. п. Рівнож у політичному житті народни вчителі здали іспит політичної зрілості а ті, що їх громадянство наділило довірою, не завели надій та стали гідними того довіри.

II.

Який теперішній стан ВПУВ? Про це довідуємося зі звітності за 1934 рік поміщеного в ч. 6 „Учительського Слова“ за червень 1935. Біляне за 1934 рік виказує поважне майно: 2 камені у Львові, оселя у Ворохті і реальність у Мушині загальної вартості 195.410.45 зол., нерухомості (уладження бюр, Захисту й Учит. Оселі) заг. вартості 13.490.14 зол., ріжні фонди (допомоговий, запасний, помертвий, ошальностей, поширений допомоговий, стипендійний, вірителів) на загальну квоту 104.257.80 зол., рахунки: касової готівки 7.036.11 зол., довжиків 9.000 зол. і льокацій 44.763.88 зол., чисте майно 165.442.78 зол.

Дуже цікаві дані про фонд помертвих допомог від 1. I. 1928 по 31. XII. 1934. В приходах було значаєних влат 188.002.40 зол. і налізнич. влат 21.480.00 зол., отже разом 209.482.40 зол. З того виплатили 84 повних підмог на 154.562.30 зол. і 5 неповних підмог на квоту 4.059.24 зол., враховано до запасу 39.634.08 зол. і залишено депозитово на есентуальну виплату спірних справ 6.000 зол.

З економічною розбудовою ВПУВ, створено ще: „Фонд помочі на оснобування вартатів праці“, „Стипендійний фонд“ та „Добровільний фонд емеритальних допомог“.

Видавництва ВПУВ: „Учительське Слово“, місячник з „Методикою і шкільною практикою“ та кварталник „Шлях виховання і навчання“; крім того ВПУВ видає перший раз „Учительський календар на 1935 р.“

У зв'язку з новою шкільною реформою Провід ВПУВ працює „Научові програми в народних школах третього ступня для дітей української національності“ з головною увагою на предмети українознавства (українська мова, історія і географія). Ці програми передав Провід ВПУВ. Кураторі: П. Ш. О. і Міністерству Освіти та видрукував у 1. книжці „Шляху виховання і навчання“ з 1934 р. У зв'язку зі зміною устрою шкільництва живу діяльність веде Педагогічна Порада ВПУВ.

При ВПУВ, існує Правна Порада, що уділяє письмених чи устних порад, виготовляє відклики, зажалення, прохання та інтервенції у справі своїх членів у всіх інстанціях шкільних та скарбових властей, а посол Великанович також на парламентній арені. „Зрозуміла річ — читаємо у звітності — що не все можна бачити безпосередній успіх тих інтервенцій і виступів, але того роду контакт із владою своє робить і постійно переконує покликани чинники про слушність наших домагань“.

ВПУВ має Центральну Педагогічну Бібліотеку у Львові, зложеною з 1035 томів і Бібліотеку Читальню в „Оселі“ у Ворохті зложеною з 1403 томів белетристичного змісту. Крім того на власність ВПУВ перейшла Бібліотека-Архів колишньої Видавничої Спільки Укр. Вчителя в Коломиї, що числить 428 томів.

Якщо зважимо, що ВПУВ числить 37 Відділів, які мають свої місцеві допомогові фонди, підручні каси, а навіть незалежні учительські каси, що в деяких Відділах є гарні бібліотеки, які влаштовують періодичні товариські сходни з доповідями на загально-педагогічні, поградомі

Сукна на убрання

на літній сезон

порукає

Тадей Цветлер

11/91

(Дім Шпрехера) тел. 238-43.

Львів, Маріинська Площа 3.

3-11

чи методичні теми, то можна сміливо сказати, що ВПУВ не змарнувала 30 літ, але може похвалитися — як на наші відносини — величезними успіхами.

А всеж таки — це тільки половина дороги; половина успіхів, бо — оскільки не помиляємося — заведи половина українського учительства належить нині до ВПУВ.

Та пригляньмося справі ближче. Звітності ВПУВ виказує 2.052 членів, згуртованих у всіх Відділах Т-ва та 171 членів на терені рідного краю і 223 членів на області інших земель Польщі під безпосередньою управою Дирекції, отже разом 2.446 членів. Число безумовно дуже поважне. Але скільки учителів-українців лишається нині поза бортом власного професійного корабля ВПУВ? На це питання можна дати тільки приблизну відповідь.

На підставі „Rocznika Statystyki Polskiej z 1926-31“ i „Tymczasowych obliczeń Gł. Urzędu Statyst.“ в Польщі було 4.964 нар. учителів української народності. Цікаво, що в тому було 4.538 греко-католиків, 35 римо-кат., 387 православних і 4 евангеліків. Натомість із загального числа 5.138 учителів гр. кат. віроісповідання в Польщі причислялося до українців тільки 4.538, до поляків 568, до білорусинів 2, до росіян 2 і до невідомої національності 28. Від 1931 р. по нинішній день число учительських етатів зменшилося і очевидно число учителів українців загально зменшилося і переважно зредуковано. Однак, якщо те зменшення числоти би на десятки, а навіть на сотки, то всеж таки ще є дуже поважне число учителів у чинній службі, що повинні бути членами ВПУВ, а ними не є! З тими учителями, що признаються до української народності, а не є членами ВПУВ треба безумовно навести контакт і за всяку ціну приєднати їх у члени, щоб з часом не пропали для нації так, як пропали сотки гр.-католиків, що зачисляють себе вже не до українців, але до інших націй.

Також у ділянці позашкільної праці можна би мати багато побажань. Пригадаю, що на Заг. Зборах ВПУВ. 3. липня 1932 р. тодішній заст. голови ВПУВ. ред. Теранько у своїй інавгураційній промові зазначив згідно з фактичним станом річ, що „в професійній і громадській праці Окружних Відділів ВПУВ, замітний упадок, а серед українського громадянства відзиваються голоси, що учительство відчужується від народу, від праці в його економічних і культурних установах“.

Нині ця справа не стоїть краще. Звітності загадує про це одним реченням і то дуже неясно: „В ділянці позашкільної праці стараються наші члени орієнтуватися в нинішніх умовах життя та засвоювати відповідну тактику й засоби...“ — Що це значить? Це значить, що Провід ВПУВ погодився з таким станом річ як природним наслідком „в нинішніх умовах життя“. Можливо, що Проводові чи офіційові ВПУВ, невідгодно займати яснішого становища, однак це не значить, що не треба поборювати такої демобілізації духа серед нашого учительства. І на це треба найти шляхи, щоб в інший спосіб запобігти тому лихові. Бо нині навіть великі матеріальні досягнення тоді тільки матимуть значіння, якщо в парі з тим і дух стоятиме відповідно на високому, непохитному рівні.

Також справу оборони українського вчителя не можна полагати тільки в чотирьох канцелярських стінах, але треба зробити її всенародною, бо це не тільки особиста справа, дотерпівших учителів, але й усенародна. Кожна страчена позиція українського учителя — це одночасно величезна національна страта. І тут треба найти відповідні шляхи оборони у загально національному масштабі. Український учитель мусить бачити, що він не є відособлений і зданий на ласку чи неласку своїх противників, але, що за ним стоїть тверде весь український нарід. Тоді й певніше буде почуватися на своїй позиції і не так легко піддасться депресії.

Усі ці життєві справи першорядної ваги і над ними повинні застановитися нотаблі українського вчителя, що прибудуть на сьогоднішні XXX. Загальні Збори ВПУВ. Застановитися і вирішити щось конкретного в інтересі українського вчителя і всім нам дорогої і заслуженої учительської організації ВПУВ.

Іван Герасимович.

Палкі слова без практичної вартости.

Вражіння з дебати над проектом виборчої ординації до сойму

Варшава, 17. червня 1935.

Цілий минулий тиждень йшла гарячкова праця в конституційній комісії над проектом виборчого закону до сойму.

Як то звичайно буває, в пам'ять спочатку найбільше врізався споми́н про те, як довго, без перерви, зранку до вечора відбувалися дебати. Тільки в міру того, як проходила фізична та нервова втома, все ясніше виступав вражіння про глибину та палкість дискусії. Маю можливість порівняти дискусію над зміною конституції і теперішню про виборчу ординацію. Живіша, глибша та цікавіша була безперечно ця остання.

Три польські партії брали активну участь у боротьбі за виборчий закон — ендеція, лядовці і ПНО. Якоюсь так само собою аложилось, що в дебаті не забирали голосу дрібні партії (хаденція і народово-робітничі партії), не кажучи вже про різні маленькі соймові групи. З національних меншин тільки одні українці (УНДО) були рівноправним чинником у тій парламентарній боротьбі за виборче право. Білорусів та німців цілком не було, а один з живих мовців Ротенштрайх був присутній в комісії на правах гостя. Це не значить, що не було мови в комісії про живих і німців, але говорилося за них без них.

В останній день, коли обмірковувалися виборчі округи, все бідака посол Римар з ендеції, що жили такі здобудуть мандати у більших містах: Варшаві, Лодзі, Львові, Краківі і Вільні. А коли про Шлеск говорилось, все питав він, чи не вміють німці здобути там мандати. І не могли його впокоїти запевнення референта виборчого законопроекту Полоського про те, що у всіх округах на Шлеску поляки мають перевагу над німцями. Не вірив посол Римар і офіційній статистиці, що вказує на перевагу поляків.

Цей посол Римар був наче референтом Народового Клубу у справах національних меншин, а саме, як виборча ординація трактує ці національні меншини. П. Римар очевидно спеціально

цікавився питанням, чи зможе польська меншість у Східній Галичині здобути більшість (воі?) мандатів. У виступах посла Римара, ісколи навіть річевих, два моменти наслуговують на увагу. Твердив він, що теперішня ординація не дає взагалі можливости полякам здобути мандати у виборчих округах на галицькій землі без натиску адміністрації або без виборчих надужит. А говорячи про засадничу концепцію виборчого законопроекту, про оновлений виборчий утваріам, кикува між іншим апамензю фразу: „Краща є чесна боротьба, ніж галиця компроміс“.

Головним речником ендеків в комісії був проф. Ст. Стронський, як завжди — не спільний мисловий, що блискучий і дотепний. В його промовах цим разом вражала різкість і гострота. З інших ендеків вірним собі лишився старий колишній маршал Тромбчинський, що склав присягу боротися з виборчими аложиваннями і не пропускате для цього ні одної п'юти.

Проф. Ст. Стронський мав у комісії грізного суперника щодо критики нового виборчого законопроекту. Це був — трибул лядовців, колишній маршал Ратай. В його промовах вичувалося, що людина говорить від душі, з глибокого переконання, та що це діяч з великим парламентарним досвідом. Він палко боронив демократичних засад. Цікавий був його аудар в к. Радзівілом.

Князь Радзівіл критикував мою пропозицію, щоб можна було виборцям приносити зі собою а лому картки до голосування в той спосіб, щоб алфавітетом могли ці картки записати їх політичні чи особисті прихильці, або сні чи донька. У своїй промові почав князь алетка глузувати, як можуть алфавітети мати політичних прихильців. З правдивою приємністю слухалося, як гостро і влучно відповів Радзівілові Ратай. Видно було, що його, сина селянина, до живого запекла агітативна увага польського магната. А всеж л. Ратай не дармо був і в душі аложивився членом „Пяста“, союзником шовіністичної ендеції. Характеристичним виступом була його оборона старої виборчої геометрії, яка — як відомо — страшенно кривдила саме наші українські землі. П. Ратай пішов слідами ендеків та силкувався разом з ними докати, що нинішня виборча ординація „фаворизує“ східні та південні виборчі округи в порівнянні із західними та центральними. Це змусило представника Українського Клубу цифрами вказати, що нинішня виборча ординація азначно кривдить наші землі в порівнянні

Добрі Романи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми значними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього краєцтва. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещастя і на випадок смерті? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

зі західними і центральними воєводствами, хоч може вже не в тій мірі, як попередля ординація кс. Лютославського (з ендеції) та проф. Бузена (з „Пяста“).

Речники польських соціалістів — Надзальковський та Чапінський — обмежились лише до виступів при загальній дискусії, а в детальній вже не брали участі. Надзальковський говорив, як звичайно, у культурному але білому стилі газетних статей. Тільки кінцеві висновки були опріяді палкі й переконливі виступи.

Наші виступи відрізнялись від критики польської опозиції, з природи річи, іншим підходом. Ми розглядали проект нової виборчої ординації з погляду, які можливости він дає нам вибрати своє представництво власними силами без інтервенції влади та польської сторони. І атому наші йшли всі наші поправки до законопроекту. При цій нагоді дозволимо собі спростувати некорозуміння, яке — як ачувалося — викликала одна тіка поправка. Річ у тім, що я анію поправку скреслити жіночі організації а тих, що мають право посилати своїх делегатів до окружної колегії. Передовсім одно пояснення: Щодо окружної колегії, то засадничо наша поправка

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК

КАТО ВБИВАЄ КОМАХИ І ХРОВИ

AGUMI & Co. Ltd
OSAKA

ГЕРМАН ШТЕР

ГОНТАР.

(Докінчення.)

Ця вітха природи при дії нищення аирвала зі задубілих грудей старого кислу памороку і розбудила його лють.

„Гага!“

Засміявся й кинувся до дверей.

Його сміх аучав грюкаливо мов свист поїзду в хвилину, коли машина виїздить з рейок.

В сніжках стояв коло дверей залізний молот, що його живають робітники в каменоломах. Вхопив його. І коли його рамя вививало в повітрі тяжким молотом, обняла його, мов дику захоплення, повна свідомість його неприборканої сили.

„Гага“, сміявся голосніше від громів, що звеніли мов залізні штаби. „Бийте! — Бийте! — Сичіть! — Сичіть!“

„Більше! Ше, ше. — Все розібемо, правде, все, все! — Поможіть мені, допоможіть! Вони мусять стати бідними!“

Так закликаючи підніс руки до обуреного неба. Опісля, кроками божевільного танцюриста, вишов з кімнати. Двері господарів були ладі замкнені.

„Отворіть!“ — закричав, вдаряючи об них ногою.

„Старий, залишись там, раджу тобі!“ — грозив зі середини Ульріх, тремтячим голосом, аючи відважного.

Однак два удари молота й розбиті двері полетіли до кімнати.

Ну, але тепер геть!“

Паранька готова до білки зірвалася з прокляцями з лавки. Ульріх з ножем у руці кинувся на гонтаря. Але старий вхопив його миттю за обшивку й вдаривши ним кілька разів

зів до стіни так, що той лише здушенням голою зойкнув, викинув його на двір у громовицю. Заводячи, гримнув покараїм там у глибоку борозду з водою.

Одуріла Паранька припала до стола, цілуєчи в божевільнім перестраку дерево.

Тимчасом старий Франц вилетів за Ульріхом на двір і не аважаючи на його голосіння, гонив його грізними прокляцями геть від хати. Бо старому урвався весь терпець. Він біг великими кроками за вітачем, а його душа пінилася лютими думками; кожна частина, кожний нерв тіла шалів для себе. Хапав землю й зі свистом кидав за Ульріхом, стогнав. Однак ніякий крик не був досить голосний та різкий, ніякий прокляч досить дикий, ніякий рух досить скажений, щоб обхопити цілу справу помсти його душі. Він кинувся би найрадіше на землю й ревів би та кусав би до кола.

Враз пригадав собі, що хата ще стоїть і налякався. Прохогом кинувся туди.

Коли Паранька почула грюкітливий кроки гонтаря, схопилася. Почала просити, бігати по хаті. Вкінці зловивши чобіт свого чоловіка вилетіла на двір, божевільно заводячи.

„Геть! вже найвищий час. Хто ще раз поважиться тут увійти, задую, як крізна!“ — горлав за нею лютий старий.

І зачав у хаті все нищити: розбивав вікна, посуду й всю обстанову. Зі скрині вибрав одежку й дер її на кусні. Враз критім випав мішочок, наповнений грішми. Старий побачивши гроші став ще більш божевільний. Кинув мішочку на долівку й спльовуючи топтав її ногами так довго аж трісла, а гроші покотилися по долівці.

„Прокляті гроші!“ — вигукував, вдаряючи разураз зап'ятком по срібних монетах. „Тричі прокляті гроші! Жидівськими наймитами будете паршити пси! Ви, павки, що випиває мою кров“.

І він зігнувся та викинув гроші на двір.

Опісля забрався дальше нищити. Невгвинний грюкіт громів підбальорював старого а в його ділі, а блискавки присвічували мов смолоскипи. Товк і розбивав все крутом себе мов у божевільні. Його лице було страшне. Час від часу сміявся дику.

В хаті було вже все знищене. — Гордо й спокійно дивився хвицину на своє страшне діло.

Враз!

„Ще дах! дах!“ — закликав вітшно й полетів на горіще.

Валив молотом у дах, що гонти купами розліталися, а вихор з дощем алітав крізь діри. Крокви зачали скрипіти.

„Дери! — Дери!“ кричав нетерпеливо гонтар. Але крокви ще держалися. Тоді зачав старий викидати дошки а поперечних стін.

Це не була вже людина, але частина сліпих сил природи.

Руштування даху зачало гоїдатися.

„Далі! — Далі! — Зірви його проклятий! Зірви!“ — нагана захопчений гонтар і побіг на долину. Вкінці зі страшним грюкотом заломилася покрівля і вихор вхопив її зі собою, щоб жбурнути нею об недалеку скелю. З комина посипалося каміння на долівку. Крізь діри в стелі текла вода й аливала все в хаті.

„Гага!“

Гонтар скавав між звалищами, плескав у долоні й сміявся щасливий.

„Бідними мусять стати. Те, що я дав, могу й відібрати знову. Гага!“

Але ще було щось — збіжа й садовина.

Посвистуючи вхопив за косу й пішов у поле.

Що буря й дощ не знищили, це він скосив. Його коса видискувала у світлі лисавок. Мо кре розбурхане волосся ависало на лице. Оліж

була та, щоб у складі цієї колегії 1/8 частини делегатів творила окрему групу, яка мала би право сама висувати своїх кандидатів на посади. На вигляд цієї поправки, зголосив я як есентуальні, цілу низку інших, що мають за цілю збільшити число наших українських делегатів та зменшити число польських делегатів в окружній колегії, а саме зголосив я пропозицію, щоб великі міські громади, які мають понад 10.000 мешканців (таких волостей в Галичині в 54, а з них 46 чисто українських) мали право вислати 3-ох, а не 2-ох делегатів. Далі, щоб зменшити число польських делегатів, запропонував я, щоб всякого роду професійні інституції („Інсти“) та організації вислали одного делегата не на 500, а на 1000 своїх членів, та щоб палати нотарів та технічні польські товариства, а також польські жіночі організації не мали права вислати своїх делегатів до окружної колегії (жіночі організації аж 5 делегатів.)

Треба зазначити, що перед тим, як я зголосив свою поправку щодо жіночих організацій, я тоді вважався референтом, чи „Сокм України“ фігурує серед тих організацій, що мають право вислати своїх делегатів, і не дівся повільно відповісти. Вийши поклонився на факт, що і пос. Радий і пос. Натялковський дуже різко виступили проти того, щоб жіночі організації вважалися білими поклонниками до устігнення польських кандидатів, ніж політичні партії. Виступ, який був звернений проти польських жіночих організацій та який був ралією демонстрацією у користь „Сокму України“, промовчано у списку упривілежених встановів — той виступ інтерпретувати, як якимсь бажанням шкодити інтересам організованого українського жіноцтва — це просто смішно.

Представники ББ цілковито не відповідали оповістям. Ясним було для всіх, що проти себе відчували стояли два протилежні табори, два світогляди, між якими не може бути ніякого компромісу. І це було сутнім місцем тільки одної короткої репліки автора нової конституції п. Цара.

Справа, очевидно, згоріла рішена й усі протести на віщо. А проте навіть практично безплідна дискусія, як от в конституційній комісії, дає цілком відбитку настроїв польського й польсько-польського промисловства та стає цікавим причиною до пізнання процесу творення нинішньої дійсності в Польщі. І тому не дивно, що 2 послі-комуністи, хоч ні словом не відігравалися, ні на мить зважували на жодні засадничі...

С. Хруцький.

була подерта й брудна; в покалічених рух текла кров, однак він не вгавав у праці.

У віддалі чути було голосіння прогнаних.

Пош утихав. Небо продерли ще кілька разів бліді лисавки й воно прояснилося. Ліс відлігав з колекцією. Вкінці стало так тихо, як у серці дитини підчас сну, й не було нічого чути, лише свист коси.

Гонтар клав поводи поків за покосом.

Він зовсім успокоївся й випрямившись повів тяжкою рукою по чолі начеб хотів стерти відтам щось бажаного.

Світало. Червоне світло на сході діткнулося своєю горючою стороною ліса.

Під рукою старого гонтаря впав останній зелений колос.

Він кинув косу й пішов до хати.

Як ішов, зникла цілковито навіть й ця крихітка жалю, що ще в його нутрі залишилась й він сміявся цілою душею.

Відчував, що він сильний і що видужав із ран свого упокорення.

Своїм ділом він змінив цілий тягар дразливого отупіння й пониження.

Ясне світельце в глибини його душі присвічувало йому ще більше солодко й приманливо. Його душа витягала рамена в гарячий, туживий просвіт до того невідомого світа.

А тута пахла просторами свободи, мов гірський орел; бо ціле його ество видобулося з гут понижуючого життя.

З усміхом дитини на устах, таким питомих його вдалі, пішов на зустріч смерті.

В куті хати, там де померла його жінка, сторчав грубий цвях у стіні. Тут він закинув шнур.

„Жінко, тепер і я йду!“ — шептав повний тривожного щастя й поклав голову в петлю.

А сходяче сонце замкнуло йому очі.

Переклада Олена Яворівська

Що пише робітник комуніст про теперішні відносини в Совітах.

НЮ ЙОРК. (Вл. кор.) В різних статтях, поміщених в льюорський часопис, головою в Герстових виданнях, описані страшенні сцени голоду в Совітах, зокрема на Україні. Але всі ці відомості відносяться до часу перед останньою зимою.

Шойно Андрій Оміт, американський комуніст, який після свого тривалого побуту в Совітах берявся у березні ц. р., тепер описує свої враження: Віа каже буквально так:

„Я перебув три повні роки в Росії серед праці і боротьби весь час. Я був там в тому часі, коли агнуло 6.000.000 людей в голоду. Трагедія Росії це не трагедія наглого голоду, не трагедія нещастя, а трагедія постійно витолоджуваного на смерть населення в кайданах. Отже трагедія живих людей. Я залишив Росію більш ніж два місяці тому. За три роки я був свідком повільного загибання життєвих умови великих мас. Остання зима була тяжча, ніж попереднього року. А в 1934. р. вона була гірша, ніж в 1933. р. Як безробітний, без ніякого засобу до життя в Америці, я можу посвідчити, що люди на роботі в Росії разо замінялись би з безробітними в Америці. Російські робітники вважалиб вилізати, найдені в американських смітниках за королівський харч в порівнянні з тим, що вони дістають у себе“.

Ще все пише Оміт у другій своїй статті у „Нью Йорк Лжернал“. Споміж безлічі цікавих висловів у ній, помітна така: Коли Омітові наложла капіталістична система в Америці і він рішився виїхати в Совіти, зараз зголосився до головної квартири Американської Комуністичної Партії, тобто до редактора газети „Дейлі Воркер“, „товариш“ „Амтер“, щоб його перевів із американського відділу партії до російського. На це Амтер сказав, що він має боротись за революцію тут, в Амери-

ці. І відмовився ввільнити його бажання. Тоді Оміт удався до совітської торговельної агенції „Амторгу“ і там виявив, що дає на будову совітської машинерії 3.000 дол. із своїх ощадностей, зате нехай його випустять до совітського „раю“.

Цей поступок зробив чудо. Другого дня Амтер вже телефонував до Оміта, щоб до нього зголосився, як кілька днів славили його в Нью Йорку і в Ньюарку його „товариші“ як героя. Коли ж почули, що він роздає свої гроші, тоді різні місцеві і краєві комуністичні організації почали просити грошей для себе. Оміт роздає ще тютюнку із своїх ощадностей на місцеві комуністичні цілі, думаючи, що в більшешвицькому раю гроші йому несплатні, і виїхав.

Ледви вступив на совітську землю, почалося його розчарування, яке перемінилось в ненависть до „найбільш облудної та перфільної системи, що колинебудь існувала у світі; системи, що тримає під карієм усіх робітників; що адує навіть найменший огиня; що карає землосердно; що топмає мільйони населення у клітках добре згодованих урадоців паразитів, справжньої каста тагачів у неволю, шантаж, катів“.

Отак характеризує комуніст-робітник свій соціальний ідеал

Добре свідectво — Практична нагорода

ФОТОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ

Найновіші моделі всіх фабрикатів поручає

43/91 а найдешевше 3-10

у найбільшому виборі

„ФОТО-РАДІО-ПАЛАС“

Львів, Марійська площа 8 — (Дім Шпихера).

Францусько-московський союз.

III.

ЙОГО ВІДНОШЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ.

Не дивлячися на всі внутрішні ідеологічно-соціальні й устроєві суперечності, — францусько-московський союз не переводиться. Після того, як зговорилися зі собою францусько-московські політики, тепер говорять зі собою тихо, але інтенсивно їхні військові штаби і мілітарні знавці. Обговорюють засоби, що при їх допомозі ці обидві потуги могли би тримати незадоволену середину Європи — особливож Німеччину — в рямцях бажаного собі порядку. Але знову, в обіймах цього московсько-француського обруча в середині Європи назрівають нові сили і їхні союзні комбінації зацікавлені в тому, аби цей обруч розірвати.

Францусько-московський союз в його останньому виданні є чинником закріплення Європи, є чинником політичної реакції. Цей їхній союз намагається закріпити в Європі існуючий у ній теперішній міжнародно-політичний порядок. І через те, він є для української визвольної справи наскрізь ворожий. Наша державотворча праця може бути тільки в тому зацікавлена, щоб цей обруч на його московським відтинку розірвати. Генеральна лінія наших державотворчих намагань може йти передовсім в протимосковський напрямку. Тому нашим природним союзником не є Франція, але завжди відосередньо спрямовані сили центральної Європи, отже конкретно: Німеччина і Польща. Польсько-німецький союз не є в своїй основній ідеї суперечний українським державотворчим інтересам, подібно, як не була цим інтересам суперечна козишня шведсько-польсько-українська словополітична концепція.

Річ ясна, що основною передумовою української політики в звязку зі силами і потугами середньої Європи є те, що в системі середньо-європейських держав і союзних політичних сил, українство найде як політична союзна сила своє належне, визнане місце. Саме в цій точці виступають яскраво всі ті політичні можливості і завдання, які лежать перед західними українськими землями, що не входять до московської державної системи. Ми мусимо і ми повинні знайти в центрально-європейській політичній системі, якої головні обриси поволі виступають щораз виразніше, своє місце, як визнана самостійна політична сила. Петро Великий прорвав шведсько-польсько-українську бар'єру в її найслабшому місці — на Україні. Без сильної України, без сильної організації українства, як самостійної політичної сили, організація протимосковського відпору є на ділі неможлива. В такому аспекті

ослаблення українства з боку Польщі вкінці завжди обертається проти неї самої. Не треба забувати, що після упадку України і після зломання політичної сили Швеції прийшов і мусів прийти також державний упадок Польщі. У бою під Полтавою рішилася не тільки доля України, але також співвирішувалася політична доля Польщі. Москва йшла і завжди буде йти на Європу чи — як це по їхньому звється — завжди пробувала і завжди буде пробувати „прориватися в Європу“. Нехай нікого не ошукує її теперішня „миролюбивість“ і всілякі її „пакти неагресії“. На ділі вони тільки збирають сили, організуються, монтуєть черговий раз в історії свій страхотливий „паровий валець“. Скорше чи пізніше цей валець рушить у дорогу, в напрямку на захід. Тому, коли поляки ослаблюють українство на його західних землях, коли не дають йому як слід організуватися і ось-так впливати політично-регенеративно також на східні українські землі, то очевидно, такою політикою створюють постійно передумови не тільки нової української але й своєї Полтави; це є політичні закономірності тутешніх земель і перед львівською цих закономірностей нема ніякої вачі.

Дивлячися на перспективи дальшого розвитку польської міжнародної політики, Польща стоїть нині перед складною зовнішньо-політичною ділемою: вона може або вийти позитивно в систему францусько-московського політичного обруча і стати в тій словополітичній комбінації на ділі тільки політичним васалом Москви, або може триматися центра Європи і звідси ділати в своєму природному протимосковському напрямку. Не можна сказати, аби францусько-московський союз був джерелом бодай мінімального польського політичного ентузіазму. Дійсність є радше така, що вже при перших симптомах тривкішого францусько-совітського наближення, пок. маршал Пілсудський круто повернув керму і не чекаючи на формальне закінчення цього союзу почав звязувати Польщу тісніше з Німеччиною. Це було його останнє велике зовнішньо-політичне потягнення. І зрозуміло. Як ніхто інший у Польщі, то саме він знав, хто і що таке історична Росія і які є її природні експансивні тенденції. Не робив собі щодо „миролюбивості“ Москви ніяких зайвих ілюзій. На ділі, лише при оперті на центрально-європейську політичну систему має Польща вигляди свого державного забезпечення. З власних своїх сил ніякої такої самовистарчалної системи, яка за безпечувала її перед московським натиском а

сходу і натиском Німеччини із заходу сама Польща не є в силі створити. Тому мусить лутитися або зі сходом, або із заходом, чи ще докладніше: з центром Європи. Справа зв'язку Польщі з центром Європи зводиться по суті до питання польсько-німецького життєвого компромісу. Він у асському разі є скорше можливий, ніж нейтралізація польсько-московських історичних змагань. Московщина ніколи не перестане дориватися в Європу — а на цій її дорозі завжди перші лежать Україна і Польща.

Такою булаб чиста логіка існуючої політичної української і польської ситуації — в аспекті французько-московського союзу. Але ота чиста логіка не завжди руководить політичними чинами людей і також цілих суспільностей. Багато чого діється в історії націй у супереччистій логіці і всупереч найбільш очевидним людським інтересам. Величезну роль грають тут означені психічні навики, традиційні упередження і... національні уречення. Важко сказати, яку зовнішньо-політичну лінію візьмуть поляки по смерті маршала Пілсудського. Важко сказати, яку можливість виберуть для себе з окресленої повноти їхньої дієвості, отже чи виберуть зв'язок зі сходом, чи теж — з центральною Європою. Чи теж, будуть може ще деякий час пробувати лавірувати самостійно між тими двома можливостями. Проте, дивлячись на дальшу мету всежтаки доведеться вибирати. Але — сюди чи туди, то не є виключене, що відношення Польщі до українства на західно-українських землях ні трохи не зміняться і що поляки будуть далі по лійні вкорінених єдицьких уречень і традицій заперечувати вартість і субстанціальність українства.

як рівнорядного союзного політичного чинника. Таке бувадо й раніше в польсько-українських історичних взаєминах. У висліді історії негаші українства ні трохи не входила на користь і на здоровля Польщі. Але таке продовжується ще й до нині. Тимчасом, без сильної організованого українства нема можливості поконати Москву і в коріннях підірвати її безнастанну, на захід спрямовану політичну експанзію!

Нема сумніву: союз, що його більшовики заклали з французами незвичайно скріпив їхню світову політичну позицію. Правда, сила московської комуністично-революційної агітації тепер у світі постійно слабне. Але зате тим більше кріпшає у нутрі СРСР, сила патріотичного, суюмосковського націоналізму. Саме цей оновлюючий себе московський націоналізм є політично для нашої справи тепер куди більше загрозливий, ніж їхня революційна доктрина. Цей московський націоналізм віднаскан оце свого давнього французького союзника. Франція завжди волить мати на сході Європи до діла з 170-мільоновою державною потенцією, ніж із тими чи іншими польськими чи польсько-українськими союзними комбінаціями. Від хвилини закінчення французько-московського союзу, союзна вартість Польщі значно для французів обнизила. І Польща не втіє перед своєю великою зовнішньо-політичною дієвою. Пок. Пілсудський надав Польщі в останній добі свого життя виразний курс на центральну Європу. Але по лійні цього курсу лежить кардинальна вимога ґрунтовної і наскрізь позитивної перебудови польсько-українських життєвих взаємин. Зенон Пеленський.

Книжка-несподіванка.

ІСУС ХРИСТОС. Його життя, наука й чуда. Згармонізований переклад чотирьох Євангелій за основи грецького тексту з поясненнями. Зладив о. Михайло Кравчук. 42 образи з Богородчанського Іконостасу. Львів 1934. Видання Національного Музею. Ст. 296. Ціна 6 зол.

Наші книжки рідко коли роблять нам приємні несподіванки. Коли вони фахові, наукові — відкладаємо їх машинально на бік, часто з почуттям остраху, щоб не загинути ненароком до середини. Ясність і літературна мова не обов'язують їх авторів: вони звертають виключно увагу на предмет.

Як воно не сумно ствердити, але навіть книжки, призначені до найбільшого поширення — книжки релігійні: молитвенники, проповіді, занадто ще сильно зв'язані з традицією саверідної церковщини. Церковно-славянська мова мішається тут із тими напів народними висловами та зворотами, що не належать ані до чисто літературної мови, ані до чисто народної. Це досить незрозумілий мід книжників, що нагадує ще деякі залишки нашого правничого жаргону — зрозумілого для спеціалістів тільки тому, що вони перекладають його собі в думці на чужу мову — ту, якою писані закони не нашої держави.

Опинилась на мому столі книжка, яку на кить відсунув я, як ляк, що не може і не повинен забирати голосу щодо неї. Та якась виняткова цікавість, чи підзаголовок „переклад“ заохотили мене перегорнути кілька сторінок. Несподіванка була незвичайна! Чиста, літературна мова без тої безлічі помилок проти складні та духа мови, що пристали до офіційного книжкового жаргону галицької інтелігенції. Розпитавши: хто такий автор, я не міг з диву зійти. Парох, що живе на селі не користувався ніякою помічю фахівців від мови — все зрозумів сам.

Щодня чуємо нині фразу, що з огляду на постійну суперечку між різними знавцями у справах мови, важко сторонньому розібрати: що правильне, загальне, а що тільки особиста прихика того чи іншого „знавця“. А проте поруч тихіх спірних питань у нашої філології, так само як у мовах інших великих народів, позначився у нас віддавна напрям, якими йде природний розвиток нашої сучасної літературної мови. Ось переклад зроблений людиною, що живе на селі, далеко від столичних осередків, де сидять учені та письменники і де видіють фахові журнали. Побажати б більшості тих учених і письменників, щоб володіли такою чистою і живою мовою, як останній наш переклад чотирьох Євангелій.

Хто знає дотеперішні переклади Св. Письма, мусів не раз відчувати, що сучасна літературна мова випередила їх і що вони потребували обнови. І досі існує спір про необхідність зберегти у Св. Письмі деякі архаїзми. Архаїзми мають акцентувати повагу настроя, пригадувати, що

маємо перед собою свиту книгу. Спір цей тому дуже складний, що літературна мова у своєму розвитку вводить шораз-то нові слова та звороти, які заступають давні, навіть вікові. Та коли йде про книги призначені для якнайширшої маси читачів, без огляду на їх рівень освіти, якнайпростіша, жива сучасна мова бере верх.

У переклад о. М. Кравчука ляг в основу зразковий наддніпрянський переклад Морачевського з 60-их років. Уже сам вибір такого зразка вказує на велике зрозуміння автора, за ким

Герстові часописи помістили протест американських українців проти визнання большевицького уряду.

НЮ ЙОРК. (Вл. кор.) — Герстові газети помістили фотографію листа Українського Комітету із Шикаго з висловленням призначення Герстові на його оборону України.

При цій нагоді наші шिकाгівські громадяни вислали йому також копію меморіалу висланого ще в жовтні 1933. р. президентові Рузвельтові, в протестом проти визнання совітської Росії. Цей меморіал підписали головні українські центральні організації. Об'єднання, УНСОЮ, Провидіння та інші.

Меморіал помістили тепер повнотою Герстові часописи, на знак, що він ще тепер актуальний

і що президент мав у руках матеріали свого часу та був поінформований про положення на Україні.

Фотографія листа Центрального Комітету із Шикаго та передрук меморіалу займає більше як половину газетної сторони. Над усім тим заголовок: „Висвітлені звичини над Україною“.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати поштовыми марками.

Всі італійці покидають Абіссинію.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Таймс“ пише: Італійський уряд видав розпорядок, щоб до 15. липня ц. р. всі італійські громадяни покинули Абіссинію. Райтер повідомляє з Джібуті, що туди приїждять італійці з Аддіс-Абеби й офісно відїжджають до Масауа в Еритреї.

До Відня надійшли такі вістки: Тому, що в

найближчому часі сподіються збройного конфлікту з Абіссинією чужі держави видали розпорядки з метою охорони своїх громадян. І так американський уряд задумав алікадувати своє дипломатичне представництво в Аддіс-Абебі. Місіонарі чужинні одержали приказ негайно вернутись до Аддіс-Абеби

Сила Німеччини спирається на армію і партію.

БЕРЛІН, ПАТ. Міністер пропаганди Німеччини д-р Гебелс висловив промову на сходинах націонал-соціалістів у Гамбурґу гостро осуджуючи всіх невдоволених. Маю відвагу — заявив міністер — признатися не тільки до наших успіхів, але також до помилок. Молодий націонал-соціалістичний уряд, який крім великих успіхів у внутрішній політиці одобув Німеччині націо-

нальну суверенність, має право теж зробити і помилки. Офісний міністер підкреслював, що необхідно вдержати крім армії, яка береже Німеччину перед зовнішнім ворогом, теж націонал-соціалістичну партію, яка береже нарід перед внутрішньою війною. Армія і партія є тими двома стовпами, на яких спирається націонал-соціалістична держава.

Банки за боротьбою з валютними спекулянтами.

БЕРН, 18. 6. ПАТ. Швайцарська телеграфічна агенція повідомляє, що в Базель відбувся від губернаторів емісійних банків. Від висловив велике вдоволення з боротьби держав золотого блоку з валютними спекулянтами. Губернатор банку Франції засудив монетарне положення

Франції. Заявив, що французький уряд уже в найближчому часі оголосить закони, які дозволять алікадувати надобір бюджету і привернути довіру громадянства до валюти. Губернатор висловився за вдержанням валюти від золотим криттям.

Міські Театри у Львові, на середу 19-го червня 1935.
Нині у Великім Театрі в год. 7:30

Передостаннім раз
по найнижчих цінах
Ще тільки 3 виступи і рини Аїхлерівної.

„Студентка“

Дискусія над виборчою ординацією до сенату.

ВАРШАВА, 18. 6. ПАТ. Вчора закінчила сесія конституційна комісія наради над проектом виборчої ординації до сенату.

ПІВ МІЛОНА ВИБОРЦІВ ДО СЕНАТУ.

На питання посла Ратая референт проекту пос. Подоський заявив, що покищо годі подати точну кількість виборців до сенату. Тепер може подати приблизне число. І так виборче право до сенату матимуть за особисті заслуги коло 60—70 тисяч осіб; коло 200 тисяч з титулу своєї освіти; коло 80 тисяч осіб, які здобули довіру громадянства при виборах до самоуправних установ; коло 50 тисяч членів господарських організацій і працівників. Крім того коло 50 тисяч членів товариств вищої ужиточності.

По цій заяві референта пос. Ратая зазначив, що люди не приймуть концепції ББ у справі виборчого права до сенату. Запропонував, щоб права голосування до сенату призначили всім громадянам, які мають право вибирати до сейму і скінчили 30 років. Зате заслуженим особам радить призначити додатковий голос.

Пос. Римар (єнд.) і пос. Недзайковський теж виступили проти концепції ББ. Пос. Червильський пропонував, щоб право голосування до сенату призначили усім тим громадянам, які скінчили 40 років життя.

Промовцям відповідав референт Подоський. У вікторок комісія радила над проектом про вибір президента. Пожодудні або в середу рано голосуватимуть над поправками до проекту.

В. Британія не буде інтервеніювати проти Японії в Китаю.

„Сандей Експрес“ повідомляє, що британський уряд не буде негайно інтервеніювати у конфлікті Японії з Китаєм. Члени нового кабінету відбудули нараду, на якій обговорювали справу

япосько-китайського конфлікту. Відповідну заяву в цій справі складе в палаті громад міністер закордонних справ Самуель Гор.

Італійський письменник перелетів півн. бігун.

ОСЛЬО, 18. 6. ПАТ. Італійське посольство одержало телеграму з Покомок, у якій італійський письменник і летун Беоніто Бокері повідомляє, що він із жінкою перелетів понад полярним кругом на літаку типу „Амфібія“.

Троцький в Осльо.

ОСЛЬО, 18. 6. ПАТ. Приїхав тут із Франції Лев Троцький.

Нові виборчі округи тернопільського воєводства.

Згідно з проектом нової виборчої ординації тернопільське воєводство мають поділити на п'ять виборчих округ. Тернопіль — 298.000 мешканців. Золочів — 362.000 мешканців, Бережани 349.000 мешканців. (Всхуц.)

ПОКЛІН ПОЛЯГЛИМ.

З причини несподіваного дощу і хуртовини, яка лютувала в неділю 16. червня ц. р. ціле популюдне в соборі св. Юра відбулась панахида тому, що процесія не могла ваяти участі у традиційнім похорні на Янівський цвинтар на Могилі Поляглих. На панахиді був ген. Миколі Тарнопольський з 6. старшинами УГА, який склав на могилі, що стояла серед церкви, квіттю червоних маїв, одкровену жалібною стажкою. Перекв виконувало в щерті неше громадянство. В церкві і на цвинтарі співали обелдані хора: питомців і „Бандуриста“ під проводом дир. Пленіковича.

НОВИНКИ

— ПРИИМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моім заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім згодошенням. НАСС. 1744 3-3

— Магазин постелі Р. Джада, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 80-100

— Мясарні Центросоюзу у Львові, Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 17-39

— Річні пописи Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові відбудуться дня 19.6. в год. 8. веч. у вел. залі (вищі роки і курс концертний) і дня 21. 6. в год. 8. веч. у вел. залі (вищі роки, концерт, курс, оперова класа і оркестр. Вищого Муз. Інституту). Виконують твори Баха і Генделя, а в другій частині першу дію опери „Фавст“ Гуно. Вступ за програмкою. Ціна програмки 50 сот. Вступ вільний. 1742 2-2

— Реконструкція для священників. Пригадуємо, що в понеділок 25. червня ц. р. починаються реконструкції для священників, які вестиме Високопреосвященний Кир Андрей. Подробниці в оголошеннях.

— Міжнародне положення та українці. На таку тему відбудеться у четвер, 20. ц. м. заходом Союзу Українських Студентів у Берліні виступ у ресторані Льюренца (Гербіндштр. 25). Початок в год. 20.30.

— Новий академічний рік. Міністерство освіти видало розпорядок щодо записів і занять на вищих школах у академічному році 1935-6. Записи нових студентів мають розпочатися 2. вересня ц. р. Конкурсні іспити на виділи лікарський, фармацевтичний, ветеринарний і політехніку відбудуться в другій половині вересня ц. р. Виклади в новому академічному році розпочнуться 1. жовтня ц. р.

— Ревізія й арешти. У зв'язку з убивством свщ. П. Пятаченка в с. Піддубнях на Волині переведено гострі ревізії в деяких українців околицин сід і арештовано: в Піддубнях 1, Луцьку 1, Киверцях 5 і Жидичині 4 (одного випущено). Ревізія відправлена до в'язниці. Ходили чутки, що дехто мав бути висланий до Берези Каргуської. При цьому треба звернути увагу на дивне явище, очевидно непорозуміння. В Киверцях арештували й умістили в в'язниці члена УНДО Прокопа Пилипюка, якого, як він каже, якісь націоналісти, в минулому році за негативне ставлення до різних вибриків так сильно побили, що він два дні пролежав у ліжку. Подібне сталося й в Піддубнях, де арештовано Сергія Крутьюка, який найбільше прихильно старався до українізації церкви й до переходу в Піддубні бл. п. свщ. Пятаченка. Можливо на ці непорозуміння звернула увагу відповідна влада.

— Контрактові учителі після 40-го року життя. Аг. Всхуц повідомляє: Куратори шкільних округ мають право, призначене їм міністром освіти, давати зайняття контрактові на учительських становищах у випадках, що заслуговують винятково на увагу особам, які скінчили 40 літ життя.

— Двомовні написи в громадському самоврядуванні. Міністерство внутрішніх справ оголосило розпорядок у справі знаків на урядових новостворених громадських одиницях на терені Сх. Галичини. Вони будуть мати написи в двох мовах: польській та українській.

— Латинізація. В часі від 1. січня 1934 р. до 1. травня ц. р. змінило на терені станіславського воєводства гр. кат. обряд на латинський обряд 801 осіб. В тім самім часі перейшло з римо-кат. на гр. кат. обряд 15 осіб.

— До повітової ради в Сокалі вибрано з двох мист і 8 збірних громад: 13 поляків, 7 українців і 1 жид.

— Фабрика овочевих перетворів у Заліщиках. Як зачувати, в Заліщиках мають ц. р. вибудувати фабрику овочевих перетворів коштом фонду праці. Заведення вплине без сумніву на управління раціонального збуту опочів теплого Піддубля і дасть заробок місцевому населенню.

— Град убив дівчину. В околиці Дубаян і Дорошівка плав град величини курячого яйця, що знищив 200 моргів засівів. Градова туча навістила Сяниччину, де знищила засіви в селах Загутаїні та Сторожах Великих і Малих та Семушовій. Град убив 11-літню дівчину, згинув теж багато курей і псів.

— Жертви грому. Підчас бурі, яка перетягнула в неділю попол. над львівським повітом, ударив грім у хату Андрія Москви в Підберіцях, запалив її та вбив корову, що знаходилася в сусідньому хліві. Згорів тільки дах дому, решту врятовано. В тім самім часі вдарила грім у хату Василя Колодія в Зелений пов. Городок Яс. і погубив його жінку. Хата згоріла.

— В пам'ять Пілсудського. В неділю, в тринітний день від смерті Пілсудського польські пограничники запалили в пам'ять маршала 2.000 вогнищ вздовж границі Польщі.

— Паїснь, нищить консерви і тому до консервування овочів, мармалад, галеток, овочевих соків, огірків і т. д. треба ажитати консервуючого засобу Дра Еткера. Популярні приписи на консервування можна безплатно дістати у кожному складі, який веде виробу Дра Еткера або безпосередньо від фірми Dr. A. Oetker, Warszawa, Rakowiecka 23.

Із судової салі.

ПРОЦЕС 24 УКРАЇНЦІВ У ТЕРНОПОЛІ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Як нашим читачам уже відомо, перед судом присяжних у Тернополі почалась у середу 5 червня ц. р. розправа проти 24 молодих українців, яких прокуратор притягував до відповідальності за алочни державної зради зі статті 97 § 1. к. з. (приналежність до ОУН) та поширення недержавної літератури.

По 10 денній розправі на основі вердикту суддів присяжних трибунал видав такий присуд: тілс. Юліана Кручового, 25-літнього селянина з Березовиці Великої і Василя Пастушенка, 25-літнього торговельного помічника з Шилави засудив трибунал по 9 років в'язниці; Фелікса Кордубу, 27-літнього студента економії і Петра Джурса обох з Тернополя по 8 років в'язниці; Евгена Кручового, 21-літнього селянина з Березовиці Великої на 7 і пів року в'язниці; Михайла Гавриша, 23-літнього селянина з Березовиці Великої на 7 років в'язниці; Степана Ярославича Круківського, 22-літнього 6. студ. поїзв з Тернополі на 6 і пів року в'язниці; Антона Констанкевича, 20-літнього кімнатного маляра з Тернополі на 5 років в'язниці; Володимира Гринєва, 24-літнього студента прав з Тернополі на 4 роки в'язниці; Теодозія Сіпанга, 22-літнього абсолювента торговельної школи та Ілька Фридриха, підлітка обох з Березовиці Великої по 2 роки в'язниці; Василя Волинця, 22-літнього селянина і Дмитра Умриша, 33-літнього селянина — обох з Березовиці Великої по півтора року в'язниці; Дмитра Галиша, 24-літнього селянина з Березовиці Великої та Ореста Гринєва з Тернополі на 8 місяців в'язниці. Всім засудженим обчислили сілний арешт. Сімох підсудних звільнили.

Підсудних борювало трьох оборонців зі Львова: проф. д-р В. Старосольський, д-р Л. Ганкевич і д-р Ст. Шинкевич та м-р Гринкевич і д-р Поповіс з Тернополя.

✠ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Іван Володимир Павлуевич, парох Довгої Войнилівської, відзначений крестоносними відзнаками, церковний, громадський і економічний діяч Калущини, помер 14. червня 1935 в 49 р. життя і в 25 священства, на клініці, похований на Янівськім цвинтарі у Львові 16. червня, у перший день Зелених Свят, про що Суспільність, Ріліно, Товаришів і Знайомих повідомляють залишені у глибокій печалі Мати, Дружина і Дочка.

Рівночасно складає Рідня найщирішу подяку всім тим, що з правдивою християнською любов'ю піклувалися Дорогим Покійником під час його недуги на клініці, завідали похороном, а також і тим всім, що потрудилися віддати йому останню прислугу в його останній земній дорозі.

о. Михайло Захарчук, гр. кат. парох в Янівських, озірнянського деканату, упокоївся 15. червня ц. р. по короткій недугі, проживши 61 літ. Похорон відбудеться в віторок 18. червня ц. р. В. П. П.

Дописи.

КЛУЩИНА.

Кінцеві змагання хорів і драм. гуртків за мистецтво 1935 р. Філіяльної Округи. Після закінчення районних змагань читальні „Просвіти“ за першості хорів і драм. гуртків у двох і березні п. р. філія „Просвіти“ допустила вирішувати хор читальні: Угрина Сер., Підгорки, Завадка, Хотинь, Тужизів і Камінь та драм. гуртків: Новиці, Підгорки, Верхня, Голінь, Ясені і Загір'я до кінцевих змагань за мистецтво 1935 р. Філіяльної Округи, що відбулися в неділю 26. V. в гот. „Іль попел.“ у битком набитій залі Нар. Дому в Кадуші. На змаганнях на звання найкращих хорів по берегах цінними глядачами та змагунами. Через повінь не зміг прийти на змагання хор по-дальський читальні: Камінь, Завадка, Угрина Сер. та драм. гурток чит. Ясені. Змагання отворили голова філії д-р Соколяк Іван, після чого урядові філії п. Король Іван виголосив рішучий відгук про значення та завдання хорів і драм. гуртків читальні. Перед виконанням фізичної „Просвіти“ комісією, зложеною з пп. С. Чернітолою, І. Решетнявською, м-ра Аронця та С. Барта, виступили хор читальні: Підгорки — хор ч. 1 (мужський) під дир. Смольського Д. і хор ч. 2 (жіночий) під дир. Смольського В., Тужизів (мішаний) під дир. Якимшина, хор чит. Хотинь (мішаний) під дир. Липинського Р. та драм. гуртків читальні: Новиці І., Загір'я, Підгорки, Голінь і Верхня. В перервах виступала дуета оркестра читальні Підгорки. Домінуюче місце над хорами зняли хор чит. Підгорки (мужський) який своїми продукціями захопив слухачів. Виконали ним пісні: „Широкий Луг“, „Закувала“, „Дума про зруйнування Січі“ були дійсно по мистецьки відспівані. Хор цей старий, випитаний, з гарною мінливою на змаганнях не має собі рівних. І цілком підсмієння й заохоти молодих хорів (зокрема мішаних) та підбадьорення їх до дальшої праці в вишкolu оцінює комісія була змушена хор чит. Підгорки ч. 1 (мужський) взяти поза скобки змагань, признаючи мистецтво на 1935 р. молодому мішаному хорі тож читальні ч. 2. — У висліді змагань драм. гуртків за виконання пісень „Жених з міста“ комісія признала мистецтво на 1935 р. драм. гуртків чит. Підгорки. Із драм. гуртків вирішувати ще гуртків: з Новиці (за змісту інсценізації І. дії „Віффемської ночі“) та Верхня (за гарне відання рідної мови з твору „Назар Стодола“). Змагання покінчили товариською забавою, що затягувалася лізко у ніч, полишаючи у зібраних місцях, незатерте враження змагання й драматичне мистецтво.

ЧОРТКІВЩИНА.

Лугове свято у Шмаришівцях. Для 12. травня ч. р. відбулося в селі Шмаришівцях лугове свято, в якому взяли участь Луги зі Шмаришівцями, Струбики і Росоха та Тво Сокиа з Угрина. На святі були присутні голова Повітового Лугу з Чорткова м-р Василь Шварок, член Повітової Старшини д-р Петро Синьський і голова Повітового Лугу з Копичинців д-р Василь Бабій. Свято почалося Службою Божою, що її відправив о. Криштолюк, парох Чорноківців, проповідь виголосив о. Степан Оробець, парох Росоха. Пополудні відбулося на громадській площі фестин з вправами Лугів і Соколя, до яких стануло 254 осіб. Після вправ відбулася дефілада продинок товариств перед Луговою старшиною. Всі товариства виявляли якнайкраще зі свого завдання, за що вихід нагородили їх різними одесками.

Панахида по дрові Андрію Чайковському. Захочаючи філії „Просвіти“ в Чорткові відбулася для 9. червня ч. р. панахида за упокій душі б. п. д-ра Андрія Чайковського, що її відправив о. Теодор Чубатий, парох Чорткова, в асисті о. Черника, Добрянського і Давоби в парохіальній церкві на Вигнаші. Підчас панахиди співав хор місцевого „Бояна“. Після панахиди відбулася

жалісна академія в селі залізничної організації. В програмі академії входили: реферат д-р Хичіа про життя і творчість Чайковського, рецитация уривків з творів Чайковського та продукції чортківського мужського хору і „Бояна“. Підчас панахиди перекликали на Вигнаші була виконана по берегах як також сади в часі академії. Треба зазначити, що дуже неміло працювала в часі академії недбало прибрані сади, на що у майбутньому слід звертати пильну увагу, бо гарно прибрані сади відносять повагу святу.

СТАНІСЛАВІВ.

Зелено-святоточні вродистості. Традиційним звичаєм шанувати Станіславів величаво роковини смерті Тих, що віддали своє життя за країну долю народу. Зелено-святоточні вродистості зачалися в суботу ввечері панахи-дою, яку в катедральній церкві відправив о. кан. Лободич в асисті кількох священників. Співав мужський хор „Думка“. Гарну проповідь виголосив о. Микитко. Святоточний і поважний настрій акцентувала величезна могила по середині церкви. В неділю в год. 11. рано в селі „Сокола“ відбулася вродиста академія, алаштована філією т-ва „Просвіта“. На програму зложився: хорів продукції „Станіславівського Бояна“ й „Думка“, декла-мація п. Ліди Каратинської, промова м-ра М. Кушніра й інсценізація укладу Я. Андруховича. Закінчилася ака-демія відспіванням національного гімну. Кульмінацій-ною точкою свята був, як звичайно, похід вулицями мі-ста на міський цвинтар, який цього року перейшов в ас-підання. Такого здвигу народу Станіславів давно не ви-дів. Завдяки візирському порятку, якого стерегли апорядки з проф. Заславським, похід відбувся без ін-тервенції поліції і ополіції. Участь в поході взяло що-найменше 15.000 осіб, не числячи маси осіб, що прига-далися походи з хідників. Похід проводило 20 святе-ників з о. кан. Лободичом на чолі. Вікні несли около 200. Штафета У. С. К-у несла землю з Манівки. Підчас походу пригравало п'ять оркестрів, співали три хори. По-хід тривав три й пів години. Підчас панахиди співав хор „Думка“. Промовляв лише о. кан. Лободич. Промова та була така високопатріотична й навіяна безмежною лю-бовю до Укр. Сім. Стрілців, що жінки плакали зі зо-рушення як діти. Свято закінчило хор „Думка“ відспіван-ням „Видиш брате мій“, а оркестра „Зорі“ відіграла на-ціональний гімн.

Б. Л.

Розв'язана загадка.

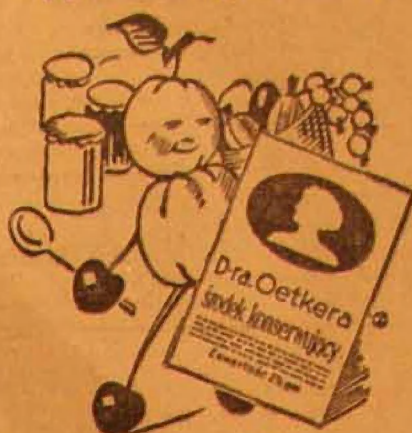
Люди мають в житті на що саму справу найріш-ливішу поглядати. Цього не можна дивуватися, бо не залежить від інтелігентної людини. П. досвід, темпе-ренту, віку, влади тощо. Найбільше є невиріш. То-мі, які палили мислі дитинстві, щоб повернути. — Це люди, які думають, що власне „випадає“ не вірити, бо не більше відповідає їх гідності.

Були такі невиріш. Томи також щодо виграної на Державній Лотерії, але з кожним титенням їх кіль-кість мала у спосіб, який кидється у вічі. Перед кожним титенням шораз більше показується браз лотерійних лосків, шораз більша кількість колектур винищує перед титенням карточки з написом: всі лоски випродані.

Чому і як не діється? Відповідь проста. Ці невирі-ш. до нещастя Томи на кожну проміну стрічають лю-дей, що виграла, або просто виграти самі. Реальна дійсність змушує їх позитивно поставитися до справи. Досвідом переконуються вони, які великі є шанси ви-грати на лотерії і що всі мають рівні шанси.

В теперішній 33-й Лотерії, якої титення І-ої класи починається 19-го червня, шанси виграти не немірно зросли. — Для тих, які не виграла в шийній з чотирьох клас, буде алаштована додат-кове титення для 20-го грудня „на ядник“. Участь у цьому титенні нічого не коштує. Виграї виплачуватимуть тому, що представити лоск четвер-тої класи, отже по закінченні титення цієї класи тре-ба лоски надалі зберігати. У різдвяному титенні в 1.617 виграних на суму 370.000 зод. Виплата виграних відбувається зараз на другий день по титенні, на за-сіді, що скоро дає, двічі дає.

До консервовання

25/30

Dr. A. Oetker.

СПОРТ.

УКРАЇНА — СОКІЛ ДРУГИЙ.

Міжчів змагання за мистецтво відбулися між ци-ми дружинами у четвер 20. черня ч. р. в год. 11-й пе-респодушем на грині „Чорних“.

— О —

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

СКАСУВАННЯ ГРЕКО-КАТОЛИЦТВА. Стані-славів 1935. Накладом У. С. А. М. Р.

ПОПИСОВІ ЛУГОВІ ВПРАВИ НА РІК 1935 і 1936 ДЛЯ ЛУГОВИЧОК І ЛУГОВИКІВ. Накладом Ред. „Вісти з Лугу“. Львів, Коперника 3. Стор. 20., вел. 8^я.

CATALOGUS ORDINIS BASILIANI S-TI JOSAPHAT PROVINCIAE SS. SALVATORIS Invenit anno 1935. Жов-ква, 1935, стор. 64. вел. 8-я.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Львів: травень 1935. Р. V. Ч. 3. Зміст: Б. Лисенський: Весні. О. Печеніг: Вікном мені донос. Д. Фальківський: Зіш-тансь обсяг багатств. Десь за стіною вітер стеє. М. Зеров: Тетар робочий дів. Книзь Ігор. Р. Дурбак: При гробі друга. Л. Герда Меліна Чеді: Гадарин. Н. Ко-ролева: Чернеч-вартієць. С. Шелухин: Критика но-вого наукового підручника історії України Д. Доре-шенка. Д-р В. Кудрик: Гендель і Бах. Д-р В. Пачо-вський: Проблеми української літератури й мистецтва. Д-р К. Чехович: До проблеми народних ритмів у Шен-ченка. Н. Кочубей: Довілля уваг з приводу статті М. Д. Добрянського: Фашистський корпоративізм і ста-новий принцип В. Липинського. Хроніка. Рецензії.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА, економічно-су-спільний місячник. Львів, червень 1935. Р. VIII. Ч. 6. Зміст: На околиці днів. К. Мацієвич: Один з етапів аграрної революції в Україні. Ю. Галаревич: Народні торговля як осередок споживчої кооперації. П. Па-вченко: Виконання чи деморалізація. Небувалий з ко-оператив скандал. Кооператива чи приватне підприєм-ство. Додаток: І. Витанович: Волод. Назарович.

ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ, записки присвячені дослідженню історії, культури й побуту бойківського пле-мени. Рік. V., ч. 5. Самбір 1935. Зміст: М. Смішко: Ві-стрі та сине і рупеніє написом з Розвадова. Д-р В. Кобальник: З археології Бойківщини. Я. Фальківський: Село Водоське, ліського повіту. Д-р І. Максимчук: Домашня й худобна господарина в Старій Самборі. О. Р. Луцань, ЧСВВ: Бойківські привиди й назви. о. Ю. Кміт: Народні „Патрієри“. М-р Я. Рудинський: Куль-чини як Кілівні? Д-р Мих. Скорик: Походження наз-ви міста Самбора. Новиці.

КОМАР. 9. VI. Ч. 23.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення режисерів не відповідає.

Виказ жертв

на українських воєнних одів і си-рті за міс. лютий — травня 1935.

Городок: Філія С. У. зб. в місті 3231, Артисти 3, Добрян 630, Проздовні 120, Вартівні 1024, Братковні 620, Галича-ні 3, Керпичі 225, Янів 539, Мшана 20, Тужизів 490, Інж. Р. Паламарчук 1, пар. ур. Любим Великий 6, Домажир 2, Ло-нина 150, Великополе 220, перков Яс-нотів 140, И. Кутельняк зб. Ставчан 120, о. В. Паславський Угрина Нез. 1, О. Пилип Лопина 2.

Добрян: о. Ю. Боберський Тарна-на 260.
Доліна: Грицай 1, М. Івасюк 2, пар. ур. Тростянець 470, Чодгани 2, пар. ур. Полянці 463, Рожнівці 5, філія Союзу Укр. 2434, о. Т. Депутат 170, о. І. Жолтанський Суходіл 3, о. О. Шуровський Ратина 3, П. Особа Лю-динська 1, Ф. Бодор Сохувів 1, філія Союзу Укр. Волелів зб. 3024 і Голів 572, Філія Союзу Укр. Доліни зб. 2928, Мі-чуня 1917, Велдів 760 і 188, Тростянець 1, Доліна 673, Новоміш 315, Пилипів 348, Шенчинів 150, Книжолука 1286, Ратина 280, Татче 181, Якубів 149, Ту-ри Вел. 1904 і Велелі 733.

Дрогобич: Е. Залеська 320, С. Ні-жальковська 1, прив. шк. Ім. Т. Шевчен-ка 703, Союз Укр. Мразини 1175, Ю. Карпівський Гал Ник. 1, студ. Л. Вел Умично зб. 1020, о. М. Івануш Валени-чі 426, Союз Укр. Гукова Гора 1250, К. Стеценко Борислав 3232, Котів Бани 583, Попелі 626, Союз Укр. Дрогобич зб.: місто 7834, М. Жирик Волелівні 369, В. Балажівич Воля Якуб. 2447, А. Скоропад Гал Ник. 476, О. Хомич Деліна 1, В. Фетак Зелінь 320, В. Тарнавський Колпеч 407, М. Збігиз Ст. Кропичини 240, В. Веринський Лас-тинів, 310, М. Кішківська Манків Шк. 583, П. Біляк Молчир 509, Г. Сту-пницька Опіла 638, О. Філіпівна Підбуж 1030, Н. Вікарія Родів 435, О. Валю-хона Стівник 10, С. Синишів Східники 1834, А. Зачкевичева Трускавці 817, П. Верникова Тустановичі 3316.

Жидлів: Д. Мороз 2, пар. ур. Стіль-сько 260, Новоміш 175, Розваді 538, Дубранка 3, о. Ю. Боднар Яківів 804, В. Філія Верин 3, Союз Укр. Мико-лаїв/Дн. зб. 2735, Розваді 980, Усте 520, Надітніч 679, Верин 452, Воля Вел. 427, Чернина 9, Пісочна 483, Розваді 2540, А. Юрків зб. 360, Пчани Ст. 237, Галичів 140, Ізвотів 406, Галичів 394, Держів 316, Деменка Надів. 327, Жи-

дачів 3166, Заболотніч 262, Воля Гид. 121, Руда 308, Журавів 427, Туроди 220, Волелів 411.

Жовква: пар. ур. Артація 350, Звертів 350, о. Я. Мухомор Мокротні 4, о. О. Гомий Діпрі збірка 450, читальня Пресвіти Діпрі-Заріка, 2. Л. Фла-кочів Любелі 2, А. Вонку Артація 4815, Бутини 1478, Воля Вісоцька 2, Глиньськ 626, Замочок 937, Зіболів 631, Желдені 202, Кузівні 1215, Кунів 350, Липина 038, Меранів 090, Мокротні 440, Мапо-шини 170, Опітніч 207, Пристань 370, Мости Вел. 2230 і Провала 045.

Заліщиці: М. Галицький 150, М. Ба-ранів зб. 11709, о. І. Коня Цапів 2, ех. учт. І. Курієць Синків 1223.

Збарж: Філія С. У. зб. в місті 3316, Лубанки Нижчі 932, Стрівка 1022, Красносілля 478, Лисичини 510, Вер-ники 532, Лубанки Нижчі 851, Чорний Ліс 033, Тарасівка 075, Добрянів 1946, Чернішів 2561, Капустини Ліс 170, Ізвотівні 162, пар. ур. 10, Чубаті Добри-ноди 2, пар. ур. Чернішів 350, Шили 323, о. П. Ніжні Лубанки Виж. 524.

Зборів: В. Куляк 2, зб. в тапч і коло-церкві 1560, К. Кулякова зб.: А. Явор-ський Славна 510, С. Кузь Футорі 315, І. Богач Ярославів 3, Я. Балицька Залі-

ці Нов. 640, Л. Олійник Білівні 433, В. Коваль Розваді 533, Тростянець Вел. М. Вонко 165, В. Чехович Гал за Ру-дою 324, І. Гуляк Приєліч 304, М. Ка-палей Озерники 220, О. Горинь Несто-рів 168, Н. Песня Жуківні 203, М. Гна-тів Казань 311, М. Сухота Торів 207, М. Косецький Озіра 540, М. Салчук Кабарівні 937, М. Косецький Мшана 3, О. Барівський Тустоголово 515, Г. Будник Метелів 690, пар. ур. Озіра 7, Малинів 275, Ярославів-Монилівка 720, Несто-рівні 144, Пресвіти 440, Вонків 676, о. В. Коринський Мильно 15, о. С. Хабур-ський Беремівні 250, перва Поворки 3, О. Держів Тустоголово 350.

Золочів: О. Затиш 3, пар. ур. Сквар-на 923, Струтин 2, Підтрівні 167, Ожи-лів 3, Підліс 540, Буков 190, церкві Перекопівна 8, Жидів-Городківні 542, о. Л. Нестор Ремелівні 1830, о. А. Шу-левич Білівні Камінь 2.

Калуш: суд. М. Стройнівський 510, І. Пігуляк 2, М. Рубач 10, філія Союзу Укр. зб. в місті 6337, в повіті 3239, учт. Ю. Гумнівська Станькова 410, Т. Сіківні 1, пар. ур. Лівині 240, Голівні 13, Негівні 3, Завадка 4, Красна 7, Петраків 1, Вістова 3, о. Л. Березовський Угрина Стар. 4.

(Далі буде)

П РАЦІЮ БАГАТИЙ ЗБИРАЙ
а ошадности складай у Повшехному Банку
Зайонзковім на вкладковій книжечці іменні
або на предпанима, які гарантують
безоглядну тайну вкладу.
Вклади платні на кожне домагання або
за виповідженням в централі і відділах.
Опроцентування від 5% до 6 1/2% річно.

POWISZCZNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A.

Львів, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків,
18/5 4-6 Перемишль, Станиславів, Тарнів.

Театри.

Великий Миський Театр.
Середа, 19. VI. год. 7:30 веч. „Студен-
тка“.
Четвер, 20. VI. год. 7:30 веч. „Фрай-
тійн доктор“.

Театр Річнородностей.

Середа, 19. VI. Нечиний.
Четвер, 20. VI. год. 7:30 веч. „Я вбо п“.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка“, „Доглядачка в пе-
чолі“.
АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?“
АТЛАНТИК: „Наші хлопці моряни“
(комедія).
ВАНДА: „Пісня пісень“, та „Зас ко-
тана“.
ГРАЖИНА: „Мішу бути молодий“.
КАСІНО: „Я абігаєць“ (Павло Мулі).
КОЛСЕЙ: „Чібі“, ревія „Серце і наль-
чик“.
КОПЕРНИК: „Маркотратний син“.
МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкен-
штейна“ (Борис Карлов).
МІРАЖ: „Симфонія життя“ й Бастер
Кітон як „Професор у кабаре“.
МУЗА: „І шож дазі сіра людина?“
ПАКС: „Голгофта“.
ПАЛЯС: „Людина є грішна“.
ПАН: „Любовна ірлі“ („Leise flehen
neine Lieder“).
РАЙ: „Юлія“ оперетка з Густ. Фреді-
том і Джітою Альпар.
СВІТ: „Кавалькада“.
СОНЦЕ: Збешечена та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Чотирьох джентельменів“
(ревія Возинського).
УТІХА: „Останній отаман Анисков“,
ревія „Із на сід“.
ХИМЕРА: „Я довіряла тобі“.

Закордонне радіо.

Середа, 19. червня 1935.

Відень (506,8) 17:05 Соцісти, 21:05 Тво-
ри Фр. Легара, Брно (325,4) 18:45 Пісні,
Кошиці (259,1) 19:00 Спіл, Прага (470,2)
20:30 Музика, 21:00 Квартет, Париж
(1648) 18:00 Муз. авд. для молоді, Білго-
род (437,3) 18:30 Пісочки, Берлін (356,7)
14:15, 19:20 Легка музика, Кенігсвустер-
гаузен (1571) 17:00 Скрипка та форт.,
18:00 Пісні й дуети Шуберта, Ляйпціг
(382,2) 20:45 „Дон Хуан і Фауст“ траг.
(паббе, муз. Ляорінга, Мінхен (405,4)
16:10 Славні коні етоди, 20:45 „Ондіна“
оп. Ляорінга, Будапешт (550,5) 13:30
Симф. орх., 19:05 Форт. ресіталь, 22:00
Спіл, Мільно (221,2) 11:30 Тріо, 20:50
„Тангайзер“ оп. Р. Вагнера, Рим (420,8)
17:05 Легка музика.

Четвер, 20. червня 1935.

Відень (506,8) 9:05 Орг. твори Регера,
11:35 Велика Служба Божа г-моль Баха,
18:00 Шубертівда (соцісти, хор), 19:25
Арй (Бави, тенор), 20:35 Довкола котан-
ня, симф. концерт, 22:25 Суч. австр. му-
зика, Кошиці (259,1) 13:45 Югосл. пісні,
17:55 Для Закарпаття (Літочий хор),
Прага (470,2) 9:00 Сальон, квартет, 21:40
Концерт, Париж (1648) 20:45 Симф. кон-
церт, Білгород (437,3) 13:15 Пісочки,
21:00 Концерт, Берлін (356,7) 14:15 Ві-
денсь-Будапешт, розр. концерт, 19:20
Мандрині пісні Дреска до салі Уліанда,
Франкфурт (251) 16:00 Пісні Шумана та
Брамса (Шмідт-Карлен барит), Кенігс-
вустергаузен 14:00 Від другої до тре-
тьої вес. на світі, 17:40 Швайц. компо-
зиторі, 20:10 Дівчата співають, Кельн
(455,9) 9:15, 10:15 Інстр. й камер. музика,
16:00 Базилі (сп. муз.), Мінхен (405,4)
12:00, 15:05 Концерт, Будапешт (550,5)
15:25 Літоті пісочки, 18:30 П. дів. а „Тан-
гайзера“, 22:00 Військ. орх., Мільно
(221,2) 12:00, 17:05 Легка музика, 20:50
„Стабат Матер“ Скаратія, Рим (420,8)
13:40 Легка музика, 21:00 „Тутті ін ма-
жера“ оп. Педротія.

Львівське радіо.

Середа, 19. червня 1935.

6:30 Ранішня авд., 8:20 Практ. вказівки,
11:57 Сигнал часу, 12:03 Метеорологічні
вістки, 12:05 Подули денник, 12:15 Му-
зика; в перерві 13:00 Хвилянка для жі-
нок, 15:00 Біржа, 15:10 Експорт, 15:15
(демо на козоні), 15:40 Цитра й п. сон-
да, 16:00 З мазини дітяти на селі, 16:15
Музика з гр. п., 16:50 „Рене й Ніці“

(Дві сироти) Людмі Пірандеа, 17:00
Концерт орх. мандоліністів (рос. музика),
17:35 Концерт: Пять стоїть кавер.
музика, 18:00 Пісочки Красінського —
поет. муз. монтаж, 18:15 Хор дітей, 18:30
Листи від дітей, 18:40 Сільна рерум,
культ. життя, 18:45 Форт. ресіталь Марії
Кадужної, 19:15 Реклам. концерт, 19:30
Пісні Шумана (Аргасінська) в супр форт.,
19:50 Репортаж, 20:00 Літ. авд., 20:10
Концерт сальон. орх., 20:45 Веч. денник,
20:55 Образи з давньої та суч. Польщі,
21:00 Шопенівський концерт, 21:30
„Іспит“ Зелінь Лігерлаф, 21:40 Сев.
Барбаг: Соната на відьонч. і форт.,
22:00 Іа сити. метчу Польща — Японія,
22:15, 22:21 Спорт. вістки, 22:25 Мала
оркестра.

Четвер, 20. червня 1935.

8:30 Ранішня авд., 8:50 Муз. з гр. п.;
у перерві ок. 9:15 Поранний денник,
9:50 Спорт.-турист. гутірка, 10:00 Музика
з гр. п., 10:30 Фейл: У Рудинський
пущі, 10:45 Боже Тіло в Лонічі, 12:15
Муз. поранок, спіл; у перерві ок. 13:00
Авд. фрагмент, 14:00 Музика з гр. п.,
15:00 Гебрайський театр, 15:10 Кончита
Велесков із гр. п., 15:35 Музика з гр.
п., 16:00 Для дітей: Про бп., що писав
байки, 16:15 Форт. ресіталь, 16:50 „Чор-
ний нарід“ (нарп. образень) М. Кунице-
вичевої, 17:00 Концерт, 18:00 Про зинжю
Незабітовського: Польські савці, 18:10
Хвилянка поезії „Тіші, ах тіші“ К. Заві-
стовської, 18:30 Берегами Пруту до Го-
верді, 18:40 Сільна рерум, нист. життя,
18:45 Моцартова хвилянка з гр. п., 19:15
Реклам. концерт, 19:30 Музика з гр. п.,
19:50 Авт. гутірка, 20:00 Симф. концерт,
20:45 Веч. денник, 20:55 Образи з дав-
ньої та сучасної Польщі, 21:00 Третя
Остробрамська літанія з муз. Монюшка
(сп. орх.), 21:30 Театр Уяни „Кейстоту-
лі похорони“ В. Гулевича, муз. Шеліго-
вського, 22:00 Фрагм. міжмар. сити. метчу
Польща — Японія, 22:20 Мала оркестра.

БІРЖА.

ГРОШІ

Дозар у Львові у приватних оборотах
5:27—5:29 зол.
Нім. марка 175—185, фр. франки 34:90
—35:00, шв. франки 172:50—173:50, фунти
стерлінги 26:00—26:20, австр. шлінги
98:00—101, чеські корони 22:00—22:25,
рум. леи 30:00—32:00, іри 42:00—44:00.
Золото: Дозари 9:18—9:20, Франки фр.
34:80—35:60, Дукати 83:00—84:00, Корони
37:00—37:50, Рублі 4:75—4:85, 1 гр. зол.
5:92.

Срібло: Корони австр. 0:34, Рублі 1:50,
Фальорени 0:85, 1 гр. ср. 0:07—0:08.

Преміївни.

Дозарівки 52:50—54:00, Інвестиційна
104:00—107:50, Будівельна 42:00—44:00.

ЗБИЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська львоко Львів

від до від до
Мука пш. І. Б. 32:50—33:00
Мука пш. І. П. 31:00—31:50
Мука пш. І. Д. 29:50—30:00
Мука житня І. кат. 22:50—23:00 26:75—27:25
до 55% 22:50—22:50 25:50—25:75
Мука житня І. кат. 22:50—22:50 25:50—25:75
до 65% 22:50—22:50 25:50—25:75
Вісінки житні 7:50—7:75 8:00—8:25
Вісінки пшен. гр. 7:75—8:00
Вісінки пшен. сер. 7:50—7:75 8:50—9:00
Інші курси неазинені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що ціна на ма-
сло й молоко не ставити в привоуд змі-
нюючої тенденції; в дні 18. червня ц. р.
кооперативам платня за:

львоко Львів.
1 л. сметани 0:60 зол.
1 л. кець 2:45
Пастеризоване молоко з доставкою до
дому у Львові 1 літра 24 сот.
Тенденція на масло зичуюча, на мо-
локо, сметану й ялин сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. VI.
ц. р. платять своїм доставцям за 1 кг.
живої ваги птиці, львоко подвіря птахо-
жисарні „М. С.“ у Львові, (муз. Декерта
ч. 4):

Курата від 45 дг. за 1 кг. 1:00 зол.
Мод. однор. кури І. кл. 0:90
Старі кури 0:80
Пантарки 1:30

Птицю приймає в скількості визна-
ченого приділу для кожного доставця.

Когути, качок, гусей, індичок та інди-
ків з огляду на кінець сезону не приймає.

Вже
кінчиться
шкільний рік!

Вимріяна нагорода
за пильну цілорічну працю!
„Kodak“ BB
(Baby Brownie)

легка, проста і певна фотографічна камера дає
знамениті знімки 4x6 1/2 см., і коштує лиш

зол. 15.-

Домагайтеся
високочулих
плівок

Verichrome 28°

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, pl. Napoleona 5

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

Золото, срібло, годинники, бриланти.
Вл. Бушек, Львів, Академічна 6, тел.
218-48. 1708 4-15

Пансион „Яблонських Мароко“ бі-
ли завізничого двірця у Гребеневі
під управою п. М. Блавацької по-
ручає від 1. червня соняшні кімнати
одно- дво- і три особові з особини бал-
конами та видом на гори. Здорова й до-
бірна кухня на бажання дієтична. Ціни
помірковані. 1585 8-8

Вічні пера направляє „Прецизія“ Ри-
нок 29, Рутонського 12. 1679 6-20

Пропуклинові бандажі гуквої чере-
пні, ниркові, проти усуванню матиці під
гарантиєю виконує відоме **Укр. Орто-
педичне Заведення Івана УГРИНА**,
Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 9-30

Ділок над Прутом. Плажа, ліс. Удер-
жання 3:50—4:00. Гуменюкова, Микудичи.
1683 6-6

За 1 золотий переробляємо жіночі
мужеські капелюхи. Найновіші фасони
Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1745 3-6

Фортеп'яни, піаніна світоних вироб-
ней на складі, Марешкый, Баторія 7.
1698 6-13

Жабі-Ільця. У відді Кіселевського в до-
винайму від зараз. Кімнати для літників
з урядженням і харчем або без. 1751 3-2

Шукає праці до всього молоді, працю-
вита і порядна. Стрийська бічна 3. Чмпр.

Кімната дуже гарна, сонішна з балко-
ном до винайму: Кадецька 4/II. 1758 1-3

Сикстуська 14. Комфортное мешкання
3, 4, 5 покоій — бюра, робітні, зарстати,
4 покої — великий льохаль на фабрику до
винайму. 27:56

Мурований дім на горішнім Личакові
на продаж. Інформації в Адміністрації.
1755 1-2

По розв'язанні спілки відкрито в новому льокалі
СКЛАД і РОБІТНЮ ВЗУТТЯ
О. БЕРЯК, вул. Руська ч. 18
напроти церкви. 1756 1-16

За показом цього купону
в кожнім фото-складі
камера

„Kodak“ BB

зол. 1250

Важний до дня 30. VI. 1935.

ОГОЛОШЕННЯ.

Б. лікар лікарні в Празі
Д-р Петро Онуфрик
ординує в Житої „ЧЕРЧЕ“ поруч „Палатки“

УВАГА. — За 30 сот. направа слу-
хальців, даю новий шнур, магнетизую
і регулюю. „Radjozwiek“
Львів, КРАСІЦЬКИХ 17. 1722 3-10

На дощ чи погоду

вигідна тревала ондуляція на пів року,
зроблена у фризійському заведенні
„БРИСТОЛЬ“ Антона Піша у Львові,
вул. Клементини Ганської ч. 3, напроти
каварні Жоржа — Спеціальність сальо-
ну: водна ондуляція і тревала на пів
року, виконана новітніми апаратами.
Ціни низькі. 1734

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь
Софронів. — Ціна 0:95 зол., з почт.
пересилкою 1:20 зол.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Руд-
ницького. — Ціна 1— зол., з почто-
вою пересилкою 1:30 зол.

Тревала ондуляція.

виконана членом Міжнародного Союзу
Фризійерів у Парижі, Бистронем, Львів,
вул. Фредри 6, тел. 251-51, дає найбіль-
ше задоволення підчас побуту на зоні
природи. Одноразова проба, щоби пере-
конатися про досконалість і тревалість.
Ціни приступні. 1754 1-4

Читайте „Діло“!